

УДК: 351.88:327:614.02

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-9\(37\)-36-47](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-9(37)-36-47)

Івашова Людмила Миколаївна доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та митного адміністрування, Університет митної справи та фінансів, вул. Володимира Вернадського, 2/4, м. Дніпро, 49000, тел.: (056) 745-55-96, <https://orcid.org/0000-0003-3176-919X>

Крушельницька Таїсія Анатоліївна доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування, Дніпровський державний аграрно-економічний університет, вул. Сергія Єфремова, 25, м. Дніпро, 49009, тел.: (056) 371-08-21, <https://orcid.org/0000-0001-5581-1941>

КОМУНІКАТИВНІ ІНСТРУМЕНТИ ПУБЛІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ ДЛЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД ВІЙНИ

Анотація. У статті висвітлено роль та значення публічної дипломатії як ключового інструменту з реалізації зовнішньої політики у сфері захисту прав та реабілітації постраждалих від бойових дій осіб. Розглядаються різні види публічної дипломатії та специфіка їх застосування у сфері медичної та психологічної реабілітації. Показано як різні види публічної дипломатії можуть сприяти захисту прав людини й реабілітації постраждалих через розвиток міжнародного співробітництва, обмін досвідом та інноваціями, а також формування позитивного іміджу держави на світовій арені. Проаналізовано міжнародну співпрацю та дипломатичні зусилля, що сприяють розвитку ефективних систем медичної та психоемоційної реабілітації, зокрема, для військовослужбовців і ветеранів. Особлива увага приділяється кращим практикам та досвіду країн, які досягли значних успіхів у цій сфері, а також ролі міжнародних організацій у поширенні інновацій та знань через механізми та окремі напрями публічної дипломатії. У статті розглянуто основні аспекти щодо змісту різних видів публічної дипломатії (культурної, освітньої, наукової, спортивної, інформаційної,) у контексті медичної реабілітації; здійснено аналіз міжнародних програм та ініціатив у сфері медичної реабілітації; означено вплив культурного та освітнього обміну на розвиток реабілітаційних послуг; висвітлено роль міжнародних організацій та угод у підтримці програм медичної реабілітації та напрями взаємодії державних установ та громадських організацій у процесі публічної дипломатії у сфері медичної реформи. У роботі обґрунтовано важливість інтеграції публічної дипломатії у стратегічні плани розвитку медичної реабілітації. Надано

рекомендації, що спрямовані на покращення міжнародної співпраці, підвищення якості реабілітаційних послуг за умови використання сучасних інформаційних та телекомунікаційних технологій, що призведе до зміцнення позицій держави у глобальному контексті. Проаналізовано успішний довід зарубіжних країн та визначено шляхи використання державою публічної дипломатії для підвищення своєї ролі та авторитету у глобальній медичній спільноті, а також для сприяння міжнародному співробітництву та обміну інноваціями.

Ключові слова: зовнішня політика, публічна дипломатія, культурна дипломатія, освітня дипломатія, United24, соціальна реабілітація, цифрова дипломатія, психоемоційна реабілітація, комунікації, права людини, громадянське суспільство, громадські організації, міжнародна співпраця, ІТК-технології, е-медицина, медична реабілітація.

Ivashova Lyudmila Mykolaivna Doctor of Sciences in Public Administration, Professor, Professor of the Department of Public Administration and Customs Administration, University of Customs and Finance, Ukraine, 49000, Dnipro city, Volodymyr Vernadskyi St., 2/4, tel.: (056) 745-55 -96, <https://orcid.org/0000-0003-3176-919X>

Krushelnytska Taisia Anatoliivna Doctor of Sciences in Public Administration, Professor, Professor of the Department of Management, Public Administration and Administration, Dnipro State Agrarian and Economic University, 25 Serhiy Yefremova St., Dnipro, 49009, tel.: (056) 371-08-21, <https://orcid.org/0000-0001-5581-1941>

COMMUNICATIVE TOOLS OF PUBLIC DIPLOMACY FOR THE PROTECTION OF HUMAN RIGHTS AND THE REHABILITATION OF WAR VICTIMS

Abstract. The article highlights the role and importance of public diplomacy as a key tool for the implementation of foreign policy in the field of rights protection and rehabilitation of persons affected by hostilities. Various types of public diplomacy and the specifics of their application in the field of medical and psychological rehabilitation are considered. It is shown how various types of public diplomacy can contribute to the protection of human rights and the rehabilitation of victims through the development of international cooperation, the exchange of experience and innovations, as well as the formation of a positive image of the state on the world stage. International cooperation and diplomatic efforts contributing to the development of effective systems of medical and psycho-emotional rehabilitation, in particular, for military personnel and veterans, are analyzed. Special attention is paid to the best practices and experiences of countries that have achieved significant success in this area, as well as the role of international

organizations in the dissemination of innovations and knowledge through the mechanisms and specific areas of public diplomacy. The article examines the main aspects of the content of various types of public diplomacy (cultural, educational, scientific, sports, information) in the context of medical rehabilitation; an analysis of international programs and initiatives in the field of medical rehabilitation was carried out; the influence of cultural and educational exchange on the development of rehabilitation services is defined; the role of international organizations and agreements in supporting medical rehabilitation programs and directions of interaction of state institutions and public organizations in the process of public diplomacy in the field of medical reform are highlighted. The paper substantiates the importance of integrating public diplomacy into strategic plans for the development of medical rehabilitation. Recommendations aimed at improving international cooperation, improving the quality of rehabilitation services provided that modern information and telecommunication technologies are used, which will lead to strengthening the state's position in the global context, have been provided. The successful case of foreign countries was analyzed and the ways of the state's use of public diplomacy to increase its role and authority in the global medical community, as well as to promote international cooperation and exchange of innovations, were determined.

Keywords: foreign policy, public diplomacy, cultural diplomacy, educational diplomacy, United24, social rehabilitation, digital diplomacy, psycho-emotional rehabilitation, communications, human rights, civil society, public organizations, international cooperation, ICT technologies, e-medicine, medical rehabilitation .

Постановка проблеми. У світі постійно виникають нові військові конфлікти, які призводять до значної кількості жертв серед цивільного населення. Люди, що пережили війну, часто потребують комплексної підтримки щодо захисту своїх прав та життя та збереження здоров'я, різнобічної реабілітації, включаючи медичну, психологічну, фізичну та соціальну підтримку. Сучасні міжнародні відносини та зовнішня політика країн значною мірою залежить від процесів глобалізації й інтеграції на основі не лише правил і процедур традиційної дипломатії, але й із використанням засобів публічної дипломатії. Особливу увагу сьогодні варто приділити аналізу проблем реабілітації населення, що постраждало від військових конфліктів та висвітленню того, як публічна дипломатія може сприяти вирішенню проблем здоров'я та реабілітації на міжнародному рівні.

Все це призводить до змін у міжнародних програмах співпраці, які реалізуються за різними напрямками суспільного життя, що охоплюють гуманітарні аспекти, що пов'язані зі захистом прав людини на життя й збереження здоров'я, зокрема у сферах: культури, освіти, охорони здоров'я та спорту. Використання засобів культурної, освітньої та спортивної дипломатії як ключового інструменту зовнішньої політики держав набуває актуальності

й вже вказує на значні досягнення у сфері медичної реабілітації та психологічної підтримки людей. Так, культурні та освітні обміни можуть сприяти розумінню та взаємосприйняттю між людьми з різних культур, що важливо для відновлення миру та стабільності в постконфліктних регіонах. Натомість спорт визнаний ефективним засобом для розвитку лідерства, командної роботи та взаємної підтримки. Спортивні заходи та програми можуть допомогти в реінтеграції військових ветеранів та інших постраждалих у суспільство. Таким чином в умовах глобалізації ефективно міжнародне співробітництво та використання м'якої сили через культурну, освітню та спортивну дипломатію важливі для вирішення міждержавних конфліктів та підтримки стійкого розвитку.

Окрім того, проблеми захисту прав людини та реабілітації осіб, що постраждали від війни, набуває особливої актуальності у сучасних умовах, коли збройні конфлікти продовжують завдавати значної шкоди як фізичному, так і психоемоційному стану людей. Традиційні методи реабілітації часто виявляються недостатньо ефективними, оскільки вони зосереджені переважно на медичних аспектах, не враховуючи комплексного підходу до відновлення людини. Одним із перспективних напрямів вирішення цієї проблеми є використання комунікативних інструментів і можливостей публічної дипломатії, зокрема таких її видів як культурна, освітня, спортивна, цифрова та народна дипломатії, що є найбільш розповсюдженими за критерієм охоплення населення планети. Окрім того значну роль в реалізації завдань публічної дипломатії відіграють такі комунікаційні інструменти як ЗМІ та соціальні медія, інформаційні кампанії, дипломатичні й наукові форуми та конференції. Ці комунікаційні інструменти публічної дипломатії мають потенціал для значного покращення результатів як у сфері захисту прав людини, так і при проведенні реабілітаційних заходів, оскільки вони сприяють не тільки фізичному відновленню, але й допомагають інтеграції постраждалих у суспільство, покращенню їхнього психоемоційного стану та відновленню соціальних зв'язків.

Загалом якщо розглядати можливості комунікаційних інструментів, що використовуються у публічній дипломатії, то варто більш детально окреслити їх зміст та роль у вирішенні проблем, що обрані авторами як предмет дослідження при написанні даної статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тема культурної, освітньої та спортивної дипломатії у контексті реабілітації постраждалих від війни досліджувалася різними науковцями. Зокрема, окремі аспекти культурної дипломатії висвітлено у праці Жозефа Нея [1], де автор через дослідження концепції «м'якої сили» та її застосування в культурній дипломатії, показав роль культурних обмінів у побудові міжнародних відносин у різних сферах суспільного життя. Мілтон Каммінгс в праці «Cultural Diplomacy and the United States Government: a Survey» [2] аналізує роль уряду США у просуванні

культурної дипломатії як засобу для досягнення міжнародних цілей та підтримки постраждалих від конфліктів. Питання розвитку освітньої дипломатії через інтернаціоналізацію освіти висвітлено в працях Дж. Найт і Х. Де Віт [3], та Моллі Бетті [4] Окремі аспекти за напрямками, що пов'язані з правами людини, розвитком культурних та медичних напрямів представлені окремими дослідниками за програмою Дж. Вільяма Фулбрайта, зокрема: Ралф Банч (Ralph Bunche) - Нобелівський лауреат миру 1950 року за його посередницьку діяльність в ООН, зробив великий внесок у миротворчу діяльність та захист прав людини; Гелена Альварес (Helena Álvarez) - відома юристка та правозахисниця у сфері захисту прав людини та соціальної справедливості; Едела Марія Боса (Edelma Maria Bosca) - відома вчена у галузі медицини, що зробила значний внесок у дослідження та розвиток медичних технологій у т.ч. з реабілітації; Хуан Мендоса (Juan Mendoza) - відомий музикант і композитор, викладач музики та активний учасник культурного обміну. Останні дослідження та публікації висвітлюють значну роль культурної, освітньої та спортивної дипломатії у підвищенні ефективності реабілітації постраждалих від війни.

Важливі аспекти формування та розвитку комунікативних інструментів та механізмів в межах реалізації державної зовнішньої політики у сфері публічної дипломатії висвітлюються такими українськими ученими як Л. Івашовою [5], Д. Мостовою [6], які зосередили свою увагу розкритті сутності публічної дипломатії та її ролі у формування сучасних комунікацій у різних сферах суспільного життя. Загальні та технологічні питання розвитку публічної дипломатії досліджують О. Коптев [7] та М. Павлюх і С. Кушней [8]. Т. Краснопольська й І. Милосердна [9] розглядають у своїх працях цифрову дипломатія як основу нової публічної дипломатії. Однак, проблеми розвитку публічної дипломатії в умовах війни та післявоєнного часу за різними її напрямками задля захисту прав людини та відновлення життєдіяльності постраждалих від війни, наразі напряму залежать від ефективного застосування комунікативних інструментів та механізмів амбасадорами культурного, спортивного, наукового, освітнього та інших фронтів публічної дипломатії. Все це і визначило напрям цієї наукової розвідки результати якої узагальнено в даній статті у межах якої охоплюються різноманітні напрями публічних комунікацій, включаючи культурну, освітню і спортивну дипломатію та їх вплив на міжнародне співробітництво та реабілітацію постраждалих від війни.

Метою статті є висвітлити потенціал і вплив різних комунікаційних інструментів публічної дипломатії (культурної, спортивної, освітньої тощо) на процеси захисту прав людини та відновлення життєдіяльності постраждалих від війни, зважаючи на міжнародні норми захисту прав людини на життя й збереження здоров'я та запропонувати шляхи посилення цих інструментів.

Виклад основного матеріалу. Наразі здійснення означених вище напрямів публічної дипломатії в контексті реабілітації стикається з низкою

проблем. Перш за все, існує недостатня їх інтеграція у національні реабілітаційні програми. Також, спостерігається брак ресурсів і координації між різними організаціями та установами, які займаються реабілітацією постраждалих. Важливим є також питання підготовки фахівців, які здатні ефективно використовувати інструменти культурної, освітньої та спортивної дипломатії у своїй роботі.

Таким чином, постає завдання з розробки комплексного підходу до реабілітації постраждалих від війни, що враховував би потреби суспільства та можливості вищезначених видів публічної дипломатії в здійсненні реабілітаційних заходів. При цьому необхідно здійснювати систематичні дослідження та впроваджувати інноваційні методики та налагодити міжнародну співпрацю й обмін досвідом для підвищення якості реабілітаційних заходів, що сприятимуть більш ефективному відновленню постраждалого від війни населення.

Загалом публічна дипломатія — це стратегічний процес комунікації з іноземними громадянами, спрямований на вплив на громадську думку та формування позитивного іміджу держави. Існує кілька ефективних комунікативних інструментів (медійні засоби комунікації, інформаційно-комунікативні заходи та кампанії, дипломатичні форуми та конференції, широке використання можливостей цифрових технологій тощо), які можна використовувати в публічній дипломатії на розкритті сутності яких варто зупинитися більш докладно:

1. *ЗМІ та соціальні медіа* до складу яких ми відносимо перш за все соціальні мережі, а потім телебачення, радіо та друковані ЗМІ. Сьогодні використання таких платформ як Twitter, Facebook, Instagram тощо для поширення повідомлень та залучення аудиторії є досить популярним і потужним ресурсом, що має ефективно використовуватися всіма учасниками публічної дипломатії за усіма її напрямками та видами. Ці комунікативні інструменти здатні забезпечити оперативне реагування на події та комунікацію з громадськістю через, а також ці канали допомагають сформувати позитивний імідж країни. Окрім того варто звертати увагу і на традиційні канали, через які можна доносити важливу інформацію та висвітлювати культуру, цінності та політику держави.

2. *Інформаційно-комунікативні заходи та кампанії*, що передбачає організацію та проведення різноманітних тематичних конференцій, семінарів, конгресів тощо, а також публікацію їх матеріалів та публіцистичних, наукових, оглядових статей в спеціальних та фахових виданнях, аналітичних записках та доповідях. У цьому контексті є важливим поширення аналітичних статей, наукових досліджень, брошур, що висвітлюють позицію країни з певних питань, проблеми та напрями їх вирішення шляхом використання методів публічної дипломатії. Важливе місце тут займають інтернет-кампанії, що широко використовують різні види інфографіки, відеороликів та інших мультимедійних засобів для охоплення широкої аудиторії.

3. *Дипломатичні форуми та конференції*, що проводяться за ініціативи владних структур, які відповідають за реалізацію зовнішньої політики та організовують Міжнародні конференції та семінари, платформи для обговорення важливих питань, вебінари та онлайн-дискусії. Організація та участь у таких заходах дозволяє країні представити свої ідеї та залучити міжнародну спільноту до обговорення важливих тем за участю міжнародних експертів та широкої аудиторії зацікавлених осіб.

4. *Цифрова дипломатія (e-дипломатія)*, що дозволяє підтримувати офіційні вебсайти з актуальною інформацією, публікацію блогів, де представники публічної дипломатії можуть ділитися своїми думками та коментарями. Також, використання інтерактивних платформ, цифрових інструментів для двостороннього спілкування з громадськістю, таких як чати, форуми, а також участь у міжнародних онлайн-ініціативах роблять публічну дипломатію відкритою та прозорою для суспільства.

Загалом ці інструменти можуть бути використані як окремо, так і в комбінації, залежно від стратегічних цілей і ресурсів, що наявні в державі.

Так, використання цих комунікативних інструментів позитивно впливає на розвиток культурної дипломатії в частині організації культурних заходів (концертів, виставок, кінофестивалей та інших культурних подій, які є потужним засобом для просування національної культури. Окрім того програми обміну студентами, науковцями, митцями допомагають налагоджувати міжкультурний діалог і зміцнювати міжнародні зв'язки. Культурна дипломатія використовує мистецтво, музику та інші форми культурного вираження для побудови взаєморозуміння та співпраці між країнами. Наприклад, такі ініціативи, як обмін культурними делегаціями та спільні культурні проекти, допомагають зменшити стрес і тривожність у постраждалих від війни та сприяють їхньому емоційному відновленню.

Важливим напрямом розвитку публічної дипломатії є освітня дипломатія, яка через такі інструменти як стипендії та гранти забезпечує надання іноземним студентам стипендій для навчання у вищих навчальних закладах країни, а мовні курси – програми з вивчення мови можуть стати важливим інструментом для популяризації національної культури та ідеології.

Загалом, освітні програми та обміни можуть створювати безпечні простори для постраждалих від війни, де вони можуть отримати нові знання та навички, необхідні для адаптації до нових умов життя. Освітня дипломатія також сприяє інтеграції постраждалих у нові спільноти через навчальні програми, які підтримують їхній розвиток та соціальну адаптацію.

У контексті закінчення Олімпійських ігор у Парижі доцільно відзначити роль спортивної дипломатії у міжнаціональних відносинах та протидії насиллю й війнам. Спортивна дипломатія включає використання спорту як інструменту для побудови миру та взаєморозуміння. Вона довела свою ефективність у різних контекстах, від масових спортивних заходів до програм

розвитку інфраструктури та культурних обмінів. Наприклад, у США програми, такі як Youth Camps від Центру міжкультурної освіти та розвитку в Джорджтаунському університеті, використовують спорт для розвитку навичок співпраці, лідерства та взаєморозуміння серед молоді. Ці програми поєднують молодих спортсменів із тренерами та колишніми гравцями для навчання спортивним навичкам і цінностям, таким як терпимість і командна робота. Також, в США успішно діють такі програми як: Coach Training Workshops - тренінги для тренерів, спрямовані на підвищення їхніх навичок у роботі з молоддю та гравцями з конфліктних спільнот та Sports Diplomacy Programs від Бюро освітніх та культурних справ США, які спрямовані на розвиток співпраці та взаєморозуміння через спортивні заходи, включаючи міжнародні обміни спортсменами та тренерами. Спортивна дипломатія, також, відіграє значну роль у відновленні, фізичній та психологічній реабілітації осіб, що постраждали від військових дій. Зокрема проведення параолімпійських ігор, різноманітних спортивних змагань для ветеранів та людей з обмеженими можливостями є яскравим прикладом соціалізації постраждалих і відновлення їх психоемоційного стану.

Війна в Україні призвела до активізації народної, яка через неприбуткові організації, волонтерські рухи та залучення громадських організацій і діаспори дозволило забезпечити просування ідей та цінностей держави на міжнародній арені, співпрацю з національними громадами за кордоном для підтримки позитивного іміджу країни.

Таким чином культурна, освітня та спортивна дипломатія ефективно сприяють реабілітації постраждалих від війни, допомагаючи їм знайти нові можливості для розвитку та інтеграції в суспільство. Ці ініціативи створюють сприятливі умови для психологічного та соціального відновлення, підтримуючи мир та співпрацю на міжнародному рівні. Наразі, коли увага світу до України є надзвичайно високою, важливо дослідити нові можливості використання засобів публічної дипломатії. Адже саме через культурні зв'язки, організацію культурних заходів, обмінів та співпраці створюється сприятливе середовище, де постраждалі можуть відчути підтримку і солідарність, знайти нові можливості для самовираження та творчої діяльності. Також, варто проаналізувати роль і вплив освітньої дипломатії, що забезпечує доступ до навчання і професійного розвитку й допомагає відновити відчуття гідності та перспективи на майбутнє для молоді. Окрім того важливо розкрити значення та переваги спортивної дипломатії, яка забезпечує можливості для фізичної активності, що є важливим фактором у боротьбі зі стресом і фізичними й психологічними наслідками травм.

З метою вдосконалення національних культурної, освітньої та спортивної політик у сфері реабілітації, запропоновано:

- більш широко використовувати можливості фінансування реабілітаційних заходів учасниками фандрейзингової платформи UNITED 24 за

рахунок проведення міжнародних заходів у межах публічної дипломатії, зокрема: творчих вечорів, концертів, змагань, публічних лекцій тощо;

- щодо розширення міжнародної співпраці та обміну досвідом у частині захисту прав людини на життя та збереження й відновлення здоров'я посилити співпрацю з міжурядовою організацією «Міжнародна комісія з прав людини» (IHRC), зокрема на рівні уряду сприяти діяльності першої економічної зони, що створена на півдні України під управлінням цієї організації.

Реалізація на практиці даних пропозицій сприятиме не лише підвищенню ефективності реабілітаційних заходів, але й посиленню інституцій, що опікуватимуться правами постраждалих від війни людей. У загальному підсумку це сприятиме збереженню працездатності населення, інтенсифікації економіки регіону і стане важливою часткою реалізації програми післявоєнної комплексної відбудови України.

Оскільки транснаціональна міжурядова організація «Міжнародна комісія з прав людини» (IHRC) є динамічною силою на арені глобальної безпеки, економіки та дипломатії, яка керується Віденськими конвенціями 1961, 1975 та 1986 років та підтверджує міжнародні урядові угоди. Ця організація зареєстрована як Міжнародна комісія з прав людини IHRC Corporation, власник Центру Інтерполу США, що дозволяє нам захищати права людини та співпрацювати з правоохоронними органами для вирішення різних глобальних проблем, таких як пошук зниклих дітей, захист жінок, боротьба з жорстоким поводженням з дітьми, корупція і торгівля людьми. З моменту заснування IHRC діяла на міжнародному рівні в зонах війни, збройних операцій, територіальних і національних конфліктів і гуманітарних катастроф на трьох континентах. Ми тісно співпрацюємо з державними органами, створюючи умови та забезпечуючи майданчики для офіційної та неофіційної роботи та домовленостей, спрямованих на вирішення конфліктів та відновлення дотримання прав людини. Дипломатична діяльність IHRC спрямована на ефективне досягнення цілей, без пошуку популярності, оплесків чи самореклами. У межах різних програм, проектів та платформ, що розроблені IHRC варто зазначити програму «Вільна Україна – Вільна Європа» у рамках багатонаправленої реалізації цієї програми на півдні України буде створено першу економічну зону під управлінням IHRC. Він призначатиметься для інтенсифікації економіки регіону і стане центром реалізації програми післявоєнної комплексної відбудови України.

Основні права людини проголошено в Універсальній декларації прав людини, яку прийняла Генеральна Асамблея ООН 10 грудня 1948 року. Документ містить 30 статей, які визначають основні права та свободи, які повинні бути гарантовані кожній людині незалежно від раси, кольору шкіри, релігії, статі, мови, політичних або інших переконань, національного або соціального походження, майнового стану, національності або іншого статусу. Деякі з цих прав включають право на життя, свободу, безпеку, недотор-

канність особистості, свободу вираження, право на освіту, працю, а також право на участь у культурному житті та багато інших. Універсальна декларація прав людини є одним з основоположних документів у галузі прав людини та слугує основою для розвитку міжнародного права в цій сфері.

Комунікативні інструменти публічної дипломатії можуть бути використані для захисту прав людини шляхом підвищення свідомості громадськості, впливу на уряди та міжнародні організації. До таких інструментів ми відносимо наступне:

1. Громадські виступи та промови. Лідери можуть використовувати свою публічну платформу для привертання уваги до порушень прав людини та закликів до дії.

2. Соціальні медіа. Використання платформ соціальних мереж для поширення інформації про порушення прав людини та мобілізації громадськості.

3. Прес-конференції та інтерв'ю. Взаємодія з журналістами для поширення інформації та висвітлення проблем прав людини.

4. Кампанії та петиції. Організація кампаній та збору підписів для привертання уваги до конкретних ситуацій порушень прав людини.

5. Дипломатичні переговори. Використання дипломатичних зусиль для впливу на уряди та міжнародні організації з метою захисту прав людини.

Ці інструменти активно використовуються у публічній дипломатії, зокрема у її просуванні через культурні, освітні та спортивні види та можуть бути ефективними у захисті прав людини та сприяти покращенню ситуації з правами людини як на національному, так і на міжнародному рівні.

Висновки. Таким чином, узагальнюючи вищевикладене резюме, що комунікативні інструменти публічної дипломатії можуть бути важливими для реабілітації постраждалих від війни, оскільки вони дозволяють привертати увагу до проблем та потреб цих людей, мобілізувати громадськість та залучати ресурси для надання підтримки. Деякі можливості застосування комунікативних інструментів у цьому контексті включають: громадські організації та кампанії з метою привертання уваги до проблем постраждалих від війни, підвищення свідомості громадськості та збору коштів для їх підтримки; творення медійних матеріалів (фільми, документальні стрічки, статті тощо), які розповідають історії постраждалих та допомагають їм знайти підтримку та розуміння; організація конференцій, семінарів, виставок тощо, на яких можна обговорювати проблеми постраждалих від війни та шукати спільні рішення; використання платформ соціальних мереж для поширення інформації про постраждалих від війни, їх потреби та способи надання допомоги. взаємодія з урядами та міжнародними організаціями для забезпечення підтримки та реабілітації постраждалих від війни.

Ці комунікативні інструменти можуть допомогти підняти усвідомлення проблем постраждалих від війни, залучити увагу та ресурси для їх підтримки та сприяти їхній реабілітації та інтеграції в суспільство.

Література:

1. Joseph S. Nye. *Soft Power: The Means to Success in World Politics*. Public Affairs. New York. 2004. 191 p.
2. Cummings Milton C. *Cultural Diplomacy and the United States Government: A Survey*. Washington, D. C. : Centre for Arts and Culture, 2003. 15 p.
3. Knight, J. & De Wit, H. *Internationalization of Higher Education: Past and Future*. International Higher Education. 2018. <https://ejournals.bc.edu/index.php/ihe/article/view/10715>
4. Molly Bettie *The Scholar as Diplomat: The Fulbright Program and America's Cultural Engagement with the World*. Caliban. 2015. No 54. p. 233-252. URL: <https://journals.openedition.org/caliban/3066>
6. Мостова Д. Ю. Різновиди публічної дипломатії в публічному управлінні. Держава та регіони: Серія: Державне управління, 2020 р., № 1 (69). С.18-23. DOI <https://doi.org/10.32840/1813-3401.2020.1.3> URL: http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/1_2020/5.pdf
7. Коптєв, О. С. Публічна дипломатія як технологія зовнішньої політики України. Міжнародні та політичні дослідження, 2023, (36), 51–60. DOI <https://doi.org/10.18524/2707-5206.2023.36.288707> URL: <http://heraldiss.onu.edu.ua/article/view/288707>
8. Павлюх М. В., Кушней С. Р., Публічна дипломатія як тренд у сучасних політичних відносинах: процеси трансформації. Політичне життя. 2022 №4. С. 122-127. DOI <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2022.4.14> URL: <https://jpl.donnu.edu.ua/index.php/pl/article/view/13526>
9. Краснопольська Т. М., Милосердна І. М. Цифрова дипломатія як основа нової публічної дипломатії. Актуальні проблеми політики. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. Вип. 69. С. 13-20. <https://doi.org/10.32837/app.v0i69.1296> URL: <https://dspace.onua.edu.ua/items/c1de523d-6631-440a-ab01-86d77a65e5c4>
10. Стратегія публічної дипломатії Міністерства закордонних справ України на 2021-2025 роки / МЗС України. 2021. 17 с. URL: <https://mfa.gov.ua/storage/app/sites/1/Стратегії/publicdiplomacy-strategy.pdf>.

References:

1. Joseph S. Nye. *Soft Power (2004) The Means to Success in World Politics*. Public Affairs. New York. 191 p.
2. Cummings Milton C. (2003) *Cultural Diplomacy and the United States Government: A Survey*. Washington, D. C. : Centre for Arts and Culture., 15 p.
3. Knight, J. & De Wit, H. (2018) *Internationalization of Higher Education: Past and Future*. International Higher Education.. <https://ejournals.bc.edu/index.php/ihe/article/view/10715>
4. Molly Bettie (2015) *The Scholar as Diplomat: The Fulbright Program and America's Cultural Engagement with the World*. Caliban.. No 54. p. 233-252. URL: <https://journals.openedition.org/caliban/3066>
5. Ivashova L. M. (2024) *Vydy i rol' publichnoyi dyplomatiyi v realizatsiyi zovnish'noyi polityky derzhavy ta yiyi osoblyvosti u sferi medychnoyi rehabilitatsiyi* [Types and role of public diplomacy in the implementation of the foreign policy of the state and its features in the field of medical rehabilitation]. *Publichne upravlinnya ta mytne administruvannya* [Public administration and customs administration]. No. 2 (41), P.27-35. DOI <https://doi.org/10.32782/2310-9653-2024-2.4>. URL: <http://www.customs-admin.umsf.in.ua/archive/2024/2/6.pdf> [in Ukrainian]
6. Mostova D. Yu. (2020) *Riznovydy publichnoyi dyplomatiyi v publichnomu upravlinni* [Varieties of public diplomacy in public administration]. *Derzhava ta rehiony. Seriya: Derzhavne upravlinnya* [State and Regions. Series: State Administration] No. 1 (69). P. 18-23. URL: http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/1_2020/5.pdf. [in Ukrainian]
7. Koptev O. S. (2023). *Publichna dyplomatiya yak tekhnolohiyazovnishn'oyi polityky Ukrayiny*. [Public diplomacy as a technology of foreign policy of Ukraine] *Mizhnarodni ta politychni doslidzhennya* [International and political studies]. Issue 36. P.51-60.2023. URL: <http://heraldiss.onu.edu.ua/article/view/288707/282484> [in Ukrainian]

8. Pavlyukh M. V., Kushney S. R. (2022) *Publichna dyplomatiya yak trend u suchasnykh politychnykh vidnosynakh: protsesy transformatsiyi*. [Public diplomacy as a trend in modern political relations: transformation processes]. *Politychne zhyttya* [Political life]. No. 4. 2022. P. 122-127. [in Ukrainian]

9. Krasnopska T. M., Miloserdna I. M. *Tsyfrova dyplomatiya yak osnova novoyi publichnoyi dyplomatiyi*. [Digital diplomacy as the basis of new public diplomacy]. *Aktual'ni problemy polityky*. [Actual problems of politics]. Odesa: Helvetica Publishing House, 2022. Issue 69. P. 13-20. <https://doi.org/10.32837/app.v0i69.1296> URL: <https://dspace.onua.edu.ua/items/c1de523d-6631-440a-ab01-86d77a65e5c4>

10. Ministry of Foreign Affairs of Ukraine (2021). *Stratehiya publichnoyi dyplomatiyi Ministerstva zakordonnykh sprav Ukrayiny na 2021-2025 roky*. [Public diplomacy strategy of the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine for 2021- 2025]. 17 p. URL: <https://mfa.gov.ua/storage/app/sites/1/Strategiyi/publicdiplomacy-strategy.pdf>. [in Ukrainian]

